

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

מחלקת הבחינות הארציות

בס"ד

חשון תשע"ה

מבחן הסמכה - בהלכות שבת

הוראות לנבחן:

- יש לנמק כל תשובה, ולציין בה את כל המקורות מהגמרא, ומשיטות הראשונים, ולהביא את הכרעת השו"ע, הרמ"א, ונושאי הכלים.
- המבחן מחולק לשני חלקים: חלק א' – עיון. יש לענות בו על 7 שאלות בלבד. חלק זה הינו 70% מציון הבחינה. חלק ב' – בקיאות. יש לענות על 5 שאלות בלבד. חלק זה הינו 30% מציון הבחינה. נבחן יקר! נא התמקד בתשובתך, רק על הנידון בשאלה בלבד!
- כתוב את תשובותיך, רק בחלק השמאלי של מחברת התשובות. השתדל לשמור על כתב קריא, ברור, ומסודר. הקפד לכתוב, כל תשובה חדשה בתחילת כל דף, וכל חלק חדש מהתשובה, בשורה חדשה.

חלק א

מוקצה

- א. "קש שעל גבי המטה מונעו בגופו". כתוב את דעות הראשונים במימרא זו, ומה נפסק להלכה.
- ב. "מדוכה אם יש עליה שום מטלטלין אותה" באר טעם ההיתר לדין זה.
- ג. מוקצה 'מחמת מיאוס' האם מותר לטלטלו? פרט את דבריך!
- ד. גרוגרות וצימוקים שהעלם הגוי מבעוד יום לגג, ונעשו ראויים למאכל במהלך השבת. מה דינם?

חזרה והטמנה

- א. מהם תנאי 'החזרה'?! ובאלו זמנים ואופנים הם נצרכים?
- ב. האם מותר להניח מאכל בשבת, על פלטה דולקת? או שהיא תידלק מאוחר יותר על ידי שעון שבת?
- ג. טמן מער"ש ונתגלה. האם מותר לחזור ולטמון? ומה הדין כאשר התבשיל אינו מבושל כל צורכו?

רפואה

- א. חולה שיש בו סכנה. האם מותר לעשות לו אך ורק פעולות המצילות חיים? פרט!
- ב. רטייה שעל גבי המכה שנפלה בשבת, האם מותר להחזירה? ובאלו אופנים?
- ג. מה הותר לעשות לחולה שאין בו סכנה? כתוב את דעות הראשונים בזה. ומה נפסק להלכה?
- ד. לחולה שאין בו סכנה האם מותר לקחת תרופה? ומדוע?

בישול

- א. כתוב את דעות הראשונים ומקורותיהם, להיתר או לאיסור, וכיצד נפסקה ההלכה, לדינים של (1) בישול אחר בישול בלח? וביבש? (2) צליה אחר בישול?
- ב. "מביא אדם קיתון של מים ומניחו כנגד המדורה, לא בשביל שיחמו אלא בשביל שתפוג צינתו", כתוב את דעות הראשונים במימרא זו וכיצד נפסקה ההלכה.
- ג. האם מותר להניח בשר עם שומן קרוש סמוך לאש? פרט! ומה הדין בשומן קרוש לבד? פרט!

טוחן ולש

- א. פרט את דעות הראשונים בחיתוך ירק או ביצה בשבת וכיצד נפסקה ההלכה.
- ב. האם מותר לעשות ולהכין את הדברים הבאים בשבת:
(1) סלט ביצים? (2) דייסה לתינוק? (3) טחינה? (4) לערבב גבינה עם סלט ירקות?

חובל וקושר

- א. (1) במה התייחדו 'שמונת השרצים' בתורה ומדוע? (2) "החובל בהם חייב." פרט מאיזה דין?
- ב. האם מותר להשחיל שרוך בכובע של מעיל, על מנת שיוכל להדקו על הראש?
- ג. האם מותר לעשות קשרים אלו בשבת: (1) עניבה על גבי קשר? (2) עניבה על גבי עניבה?
- ד. קשר על גבי קשר? (4) קשר על גבי עניבה?

7. בונה

- א. 'קנה' ו'נגר', האם מותר לנעול עמס את הדלת בשבת? פרט את האופנים השונים
- ב. מת המוטל ברחוב וטומאה עלולה לטמא את הבית האם מותר לפקוק את החלון על מנת שלא יטמאו הכלים שבבית?
- ג. פרט ! באלו אופנים מותר להרכיב שולחן או מטה בשבת? האם מותר לסתום את ארובת הגג בשבת?

דש

8. א. האם מותר לסחוט זיתים וחמוצים, לגופן? למימיהם?
- ב. האם מותר לרסק שלג וברד בשבת? **ומדוע?** האם מותר להניחם בחמה על מנת שיפשירו? והאם מותר להקפיא מים בשבת?
- ג. האם מותר לשבור קרח בנהר על מנת ליטול את המים שמתחתיו?

חלק ב

הפתילה והשמן

1. א. האם מותר להדליק נר של שבת או יו"ט בצמר ?
- ב. האם מותר להדליק נר של שבת ויו"ט בשמן האסור בהנאה?
- ג. האם מותר להדליק ב'חלב' מהותך ומדוע?

דיני הכלים הנתינים תחת הנר

2. א. האם מותר לתת כלי תחת הנר כדי לקבל את השמן או החלב ? פרט!
- ב. האם מותר להניח כלי שיש בו מים על מנת לקבל את הניצוצות. ומדוע?

דינים האילן והעשבים

3. א. עלה לאילן בער"ש או בשבת האם מותר לו לרדת בשבת?
- ב. האם מותר ללכת או לרוץ בשבת על דשא? פרט את הדין. ומה הדין ריצה בשבת בכלל?
- ג. מהם כללי 'מעמר' לחיוב ? ולפטור? פרט!

דליקה

4. א. האם מותר לומר לגוי להציל ספרי קודש מפני הדליקה, ולהוציאם מרה"י לרה"ר?
- ב. קטן וגוי שבאים לכבות את הדליקה. האם צריך למנוע בעדם מלעשות כן? **ומדוע?**
- ג. גחלת המונחת ברה"ר האם מותר לכבותה בשבת? **פרט!!**

שבות

5. א. האם מותר לקדש או לערוך חופה(נישואין) בשבת? פרט!
- ב. האם מותר לרקוד ולטפח כף אל כף בשמחת חתן בשבת? ומה הדין בשמחת תורה?
- ג. האם מותר לרוחץ את גופו בשבת **ומדוע?** : בחמין ? בצונן? בחמי האור? בחמי טבריה?

הבדלה

6. א. האם אפשר להתפלל ערבית של מוצאי השבת, ולהבדיל על הכוס מבעוד יום?
- ב. שכח להבדיל במוצאי שבת, ובמוצאי יו"ט, כיצד ינהג? פרט!

בהצלחה !!!